Dosarul:nr.2r-3822/23 Judecător: Angela Ciubotaru
2-23132132-02-21112023

D E C I Z I E

12 decembrie 2023

mun.Chişinău

Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chişinău

având în componenţă:

Preşedintele ședinței, judecătorul Ion Secrieru

Judecătorii Ana Panov și Marina Anton

examinând fără participarea părților, recursul declarat de *****, în cauza civilă la cererea depusă de ***** către Carauș Mihail cu privire la confirmarea tranzacției de împăcare și eliberarea titlului de executare silită, împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, (sediul Centru) din *****3, prin care s-a refuzat admiterea cererii,

c o n s t a t ă:

La data de 13.09.2023, ***** a depus o cerere cu privire la confirmarea tranzacției de împăcare prin mediere și emiterea titlului de executare silita.

În motivarea cererii a indicat ca la data de 16.12.2022 în rezultatul medierii a fost încheiata tranzacția nr. 1004/2022 în baza căreia debitorul CARAUȘ MIHAIL s-a obligat sa achite datoria în suma de 91292,58 lei conform contractului de împrumut, tranzacție consemnata de mediatorului Stegarescu Gheorghe.

Obiectul tranzacției a constituit rezolvarea pe cale extrajudiciara a litigiului dintre ***** și Carauș Mihail privind încasarea datoriei conform contractului de credit CL/84856207100 din 18.10.2021.

Conform tranzacției de mediere părțile au convenit ca achitarea datoriei va fi efectuata conform graficului stabilit în tranzacție, conform tranzacției s-a stabilit ca datoria debitorului constituie 91292,58 lei. Menționează ca Carauș Mihail nu și-a executat corespunzători angajamentele din tranzacția de mediere nr. 1004/2022.

Cere ***** confirmarea tranzacției nr.1004/2022 din 16.12.2022 și eliberarea titlului executoriu.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, (sediul Centru) din *****3, s-a refuzat confirmarea tranzacției de mediere nr.1004/2022 din 16.12.2022, încheiată între ***** și Carauș Mihail și eliberarea titlului de executare silită.

La 25 octombrie 2023, ***** a declarat recurs împotriva încheierii primei instanțe din *****3 solicitând casarea acesteia şi emiterea unei noi încheieri, prin care a admite cererea recurentei şi a confirma tranzacția împăcare din 16.12.2022, încheiată între ***** și Carauș

Mihail cu dispunerea eliberării de către prima instanță a titlului de executare silită a tranzacției.

În motivarea recursului a invocat că nu este de acord cu încheierea primei instanțe, deoarece în contradictoriu cu motivele puse la baza încheierii contestate a prezentat integral actele prevăzute de art. 488 CPC, iar alte acte nu au fost solicitate de instanță, motive pentru care consideră că prima instanță eronat a constatat neîntrunirea în speța a temeiurilor legale pentru refuzul confirmării tranzacției vizate.

Studiind materialele dosarului, Colegiul Civil consideră recursul întemeiat şi care urmează a fi admis din următoarele considerente.

În conformitate cu art.426 alin.(3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității şi fără participarea părților.

Potrivit prevederilor art.427 lit. b) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul şi să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

Potrivit art.5 CPC, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanța de judecată în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile şi interesele legitime.

Conform prevederilor art.1917 alin.(1) din Codul civil, tranzacția este contractul prin care părțile previn un proces ce poate să înceapă, termină un proces început sau rezolvă dificultățile ce apar în procesul executării unei hotărâri judecătorești.

Potrivit dispozițiilor art.32 alin.(1) și (2) din Legea cu privire la mediere, tranzacția este acordul încheiat de părți şi contrasemnat de mediator, ca urmare a procesului de mediere, prin care părțile consimt asupra soluționării amiabile a unui litigiu.

Tranzacția trebuie să corespundă condițiilor de valabilitate prevăzute de prezenta lege, Codul civil şi de alte acte legislative.

Articolul 33 alin. (2) lit. a) din aceeași Lege, statuează că dacă tranzacția încheiată în cadrul unui proces de mediere, care a avut loc în afara procesului civil, nu este executată benevol, pentru a fi executată silit, aceasta poate fi, după caz confirmată de către instanța de judecată în condițiile Codului de procedură civilă.

Din materialele cauzei Colegiul a constat că, la data de 13.09.2023, ***** a depus o cerere cu privire la confirmarea tranzacției de împăcare prin mediere și emiterea titlului de executare silita.

Colegiul civil constată că, obiectul tranzacției de mediere nr. 1004/2022 din 16.12.2022 îl constituie rezolvarea pe cale extrajudiciara a litigiului dintre ***** și Carauș Mihail privind încasarea datoriei conform contractului de credit CL/84856207100 din 18.10.2021.

Conform tranzacției de mediere părțile au convenit ca achitarea datoriei va fi efectuata conform graficului stabilit în tranzacție, conform tranzacției s-a stabilit ca datoria debitorului constituie 91292,58 lei.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, (sediul Centru) din *****3, s-a refuzat confirmarea tranzacției de mediere nr.1004/2022 din 16.12.2022, încheiată între ***** și Carauș Mihail și eliberarea titlului de executare silită.

Pentru a decide astfel prima instanța a reținut că tranzacția încheiată între părți contravine legii şi încalcă drepturile, libertățile şi interesele legitime ale debitorului,

judecătorul ajunge la concluzia de a refuza confirmarea tranzacției.

Art. 488 Codul de procedură civilă prevede că, 1) În cererea de confirmare a tranzacției prin care părțile previn un proces civil şi de eliberare a titlului de executare silită se indică:

a) instanța căreia îi este adresată cererea;

b) numele şi prenumele mediatorului care a mediat litigiul;

c) numele şi prenumele sau denumirea părților procesului de mediere, domiciliul sau sediul acestora, numerele de telefon/fax, adresa electronică şi alte date de contact;

d) data încheierii tranzacţiei;

e) solicitarea părţii interesate de a se confirma tranzacția şi de a i se elibera titlul de executare silită a tranzacţiei;

f) după caz, datele de contact ale reprezentantului legal al reclamantului.

(2) La cererea de confirmare a tranzacției prin care părțile previn un proces civil şi de eliberare a titlului de executare silită se anexează:

a) tranzacția în original;

b) convenția de mediere, dacă o astfel de convenție a fost încheiată;

c) copia de pe procesul-verbal privind încetarea procesului de mediere;

d) după caz, actele ce atestă executarea parțială a tranzacției.

(3) Dacă cererea a fost depusă cu încălcarea prevederilor prezentului articol, acesteia nu i se dă curs, în conformitate cu art.171.

În conformitate cu art. 489 alin. (3) Cod de procedură civilă, (3) Judecătorul refuză confirmarea tranzacţiei dacă aceasta:

a) contravine legii ori încalcă drepturile, libertățile şi interesele legitime ale persoanei, interesele societății sau ale statului;

b) a fost încheiată cu încălcarea prevederilor Legii cu privire la mediere.

Art. 32 alin.(3) din Legea cu privire la mediere statuează că, nu se admite includerea în tranzacție a clauzelor care:

- a) se referă la drepturi şi obligaţii de care părţile nu pot dispune liber prin tranzacție;
- b) încalcă normele imperative ale legii, ordinea publică şi bunele moravuri;
- c) sunt în mod evident inechitabile;
- d) prejudiciază interesul superior al copilului;
- e) încalcă drepturile unor terţe persoane neantrenate în procesul medierii.

Astfel, raportând exigențele Legii la circumstanțele de fapt, Colegiul constată că actul judecătoresc contestat este emis cu încălcarea normelor procedurale, având un caracter pripit, în condițiile în care prima instanță a prezumat întrunirea condițiilor de refuz în confirmarea tranzacției menționați pe motiv de pretinsă ilegalitate a tranzacției în urma neprezentării actelor ce au stat la baza încheierii acesteia a contractului de împrumut şi a calculului datoriei, fără a le examina, situatei ce contravine principiilor legale, inclusiv celor ce reies din prevederile art. 270 CPC.

Or, Colegiul atestă că instanța de judecată nu este îndreptățită să concluzioneze inechitatea tranzacţiei, încălcarea la încheierea acesteia a normelor imperative ale Legii şi pretinsa încălcare a drepturilor, libertăților şi intereselor legitime ale persoanei în mod declarativ ca urmare a neprezentării de către creditor a actelor invocate de instanță în contextul în care art. 488 alin. (2) CPC nu impunea recurentei această obligație.

La acest capitol Colegiul civil reliefează că, instanța de fond nu a analizat cererea prin

prisma existenței sau lipsei temeiurilor prevăzute la art. 489 alin. (3) Cod de Procedură Civilă, or, instanța de fond nu a dat apreciere argumentelor invocate în cererea privind confirmarea tranzacţiei de împăcare din 16.12.2022

Conform art. 32 din Legea cu privire la mediere nr. 137 din 03.07.2015, tranzacția este acordul încheiat de părți şi contrasemnat de mediator, ca urmare a procesului de mediere, prin care părțile consimt asupra soluționării amiabile a unui litigiu. Tranzacția trebuie să corespundă condițiilor de valabilitate prevăzute de prezenta lege, Codul civil şi de alte acte legislative.

Iar potrivit art.33 alin. (2) Legea cu privire la mediere nr. 137 din 03.07.2015, dacă tranzacția încheiată în cadrul unui proces de mediere, care a avut loc în afara procesului civil, nu este executată benevol, pentru a fi executată silit, aceasta poate fi, după caz: a) confirmată de către instanța de judecată în condițiile Codului de procedură civilă; sau b) investită cu formulă executorie de către notar, în condițiile stabilite de lege, dacă a fost încheiată între persoane juridice.

Mai mult decât atât, potrivit art. 1920, alin. (1) Codul Civil, tranzacția are între părți autoritatea lucrului judecat.

Drept urmare, Colegiul atestă că în cazul în care instanța de judecată dispune de dubii privind legalitatea actelor juridice puse la baza tranzacţiei, în corespundere cu art. 489 alin. (2) CPC aceasta poate audia părțile şi, respectiv, solicita înscrisuri în vederea examinării obiective, imparţiale şi multiaspectuale a acestora, astfel încât să fie asigurată legalitatea actului judecătoresc adoptat în urma examinării cauzei, iar transpunerea în vina creditorului a neexecutării unei obligațiuni procedurale improprii, neprevăzute de legislația procedural civilă la momentul depunerii cererii de confirmare a tranzacției contravine exigențelor legale şi periclitează atât legalitatea actului judecătoresc emis, cât şi realizarea efectivă a drepturilor justițiabililor.

Astfel, urmează a se reţine că în conformitate cu prevederile art.9 CPC, instanței de judecată îi revine un rol diriguitor în organizarea şi desfăşurarea procesului, pe principiile de contradictorialitate şi egalității părților în drepturi, art.26 CPC, motiv din care exonerarea unui participanți la proces de obligația legală, reprezintă în esenţă o favorizare nejustificată, în frauda regulilor unui proces echitabil.

Instanța reține în acest sens că respectarea principiului preeminenței dreptului constituie una din exigențele unui proces echitabil în sensul art.6 par.(1) din Convenţia pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăților Fundamentale (Roşca c. Moldovei, nr.6267/02 din 22.03.2005, par.24, f.d.28).

Inserat în preambulul Convenției Europene şi Statutul Consiliului Europei, constituind în același timp atât un important impuls la adoptarea Convenției (Golder c. Regatului Unit al Marei Britanii, nr.4451/70 din 21.02.1975, par.34, f.d.30), cât şi parte integrantă a Convenţiei în conformitate cu prevederile art.31 alin.(2) al Convenției de la Viena, nu poate fi neglijat la soluționarea pricinilor civile potrivit prevederilor art.12 CPC.

Conform dispoziţiilor art.1 alin.(3) al Constituţiei Republicii Moldova, în lumina interpretărilor date în jurisprudenţa constantă a Curţii Constituţionale, (hotărârea Curţii Constituţionale nr.2 din 19.01.1998, publicată în Monitorul Oficial nr.12-13/8 din 19.02.1998), una din caracteristicile constituţionale ale statului de drept o constituie obligaţiunea statului, autorităţilor lui publice, instituţiilor, persoanelor oficiale de a activa în

limitele atribuţiilor lor stabilite de Constituţie şi Legi, iar instanţa de judecată nu constituie o excepţie în acest sens.

Colegiul reiterează că potrivit principiului preeminenței dreptului, condiţie sine qua non a unui proces echitabil în sensul art.6 al Convenţie, pricinile civile se soluţionează în temeiul Legii, potrivit regulilor stabilite la art.12 CPC. Or, admiterea de către instanţă a altor principii de soluționare a pricinilor civile decât cele stabilite de Lege este contrară exigențelor de echitate a procesului, având drept consecință încălcarea drepturilor participanţilor la proces, art.art.9, 20, 22, 26 CPC.

Prin prisma acestor raționamente, ținând cont de faptul că încheierea primei instanțe este ilegală, Colegiul ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de *****., de a casa încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din *****3 şi a restitui cauza la rejudecare în prima instanță, în alt complet de judecată.

În contextul celor expuse, conform art.427 lit.b), CPC, Colegiul Civil,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de *****.

Se casează încheierea Judecătoriei Chișinău, (sediul Centru) din *****3, în cauza civilă la cererea depusă de ***** către Carauș Mihail cu privire la confirmarea tranzacției de împăcare și eliberarea titlului de executare silită, restituind pricina spre rejudecare la Judecătoria Chișinău, sediul Centru, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele completului Ion Secrieru

Judecătorii Ana Panov

Marina Anton